

แนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

The guidelines to develop senior scout administration of schools
under Kamphaeng Phet educational service area office 2

พรทิพย์พา คล้ายกมล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 2) ศึกษาปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 3) หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน ครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา จำนวน 124 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2551 และผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน แนวทางพัฒนา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the condition of senior scout administration of schools under Kamphaeng Phet Educational service area office 2, 2) to study the problems of senior scout administration of schools under Kamphaeng Phet Educational service area office 2, 3) to find the guidelines to develop senior scout administration of schools under Kamphaeng Phet Educational service area office 2. The samples consisted of 47 school administration, 124 teachers who taught senior scout in schools under Kamphaeng Phet

¹ ครูศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Educational service area office 2 in the academic year 2008 and 17 experts in senior scout administration of schools. The research instrument were a questionnaire and interview. The data were analyzed using mean, standard deviation and content analysis. The research findings were as follows : 1) In general, condition of senior scout administration of schools under Kamphaeng Phet Educational service area office 2 was at a moderate level. 2) In general, the problem of senior scout administration of schools under Kamphaeng Phet Educational service area office 2 was at a high level. 3) In general, the guidelines to develop senior scout administration of schools under Kamphaeng Phet Educational service area office was at the most appropriate level.

Keywords: senior scout administrators, school administrators, teachers, guidelines

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติลูกเสือพุทธศักราช 2551 มาตรา 8 มีวัตถุประสงค์ให้พัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า มาตรา 9 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2551)

จากผลการวิเคราะห์คุณภาพนักเรียนในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 (2551) พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ นักเรียนยังขาดคุณลักษณะบางประการ เช่น ความมีระเบียบวินัย ความสามารถในการแก้ปัญหา ทักษะในการร่วมทำงานกับผู้อื่น ความเสียสละและการบำเพ็ญ

ตนเพื่อสาธารณประโยชน์ ความซื่อสัตย์สุจริตและความสามัคคี แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมลูกเสือยังไม่สามารถเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสังเกตว่าในการนำวิชาลูกเสือมาใช้เป็นกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะนักเรียนอาจมีข้อบกพร่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีบทบาทในฐานะผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านบริหารงานลูกเสือและด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามกรอบการบริหารงานกองลูกเสือในโรงเรียนประกอบด้วย การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ การเงินลูกเสือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ (มานิตย์ อยู่ครอบ, 2545) การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูผู้สอนลูกเสือสามารถเชื่อมโยงหลักการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการนำเอาวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนางาน

บริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา แบบครบวงจรและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ดังที่ประชุม รอดประเสริฐ (2543) ได้กล่าวว่า วงจรเดมมิ่งเป็นวงจรที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จะหยุดช่วงหนึ่งช่วงใดไม่ได้ เพราะจะทำให้ไม่เกิดกระบวนการดังกล่าว การพัฒนาองค์การเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนอยู่ไม่น้อยและต้องใช้เวลาอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกันดำเนินงานเป็นทีม

สำหรับผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน จึงมีความสนใจในการศึกษา สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตามกรอบการบริหารงานของลูกเสือในโรงเรียน (มานิตย์ อยู่ครอบ, 2545) โดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบวงจร PDCA ของ Shewhart และ Deming (ประชุม รอดประเสริฐ, 2543) ได้แบ่งการบริหารงานของลูกเสือในโรงเรียนออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านงานธุรการ ประกอบด้วย การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ และการเงินลูกเสือ 2) ด้านงานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ทั้งนี้ก็เพื่อส่งผลต่อการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล ที่มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด อันจะส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน และครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา จำนวน 124 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2551 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กำหนดการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{X}$) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง และแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 และ 0.84 ตามลำดับ วิเคราะห์ด้วยการคำนวณ

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ แปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ขั้นตอนที่ 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้จากการนำผลวิจัยจากการศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในสถานศึกษา โดยนำข้อมูลที่มีสภาพการบริหารงาน น้อย และมีปัญหาบริหารงานมากมากำหนดเป็นกรอบ ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน วิเคราะห์ด้วยการ วิเคราะห์เนื้อหา และแจกแจงความถี่ แล้วนำมาจัดทำ เป็นแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 และนำมาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ แปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า สภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 อยู่ใน ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุก ด้านมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 อยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงาน ธุรการมีปัญหาการบริหารงาน อยู่ในระดับปานกลาง และด้านงานวิชาการมีปัญหาการบริหารงาน อยู่ใน

ระดับมาก

3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 ด้านงานธุรการ ผู้บริหารและครูผู้สอน ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ควรมีการกำหนด แนวทาง และวิธีการการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือโดย ศึกษาเอกสาร ตามระเบียบคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ งานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนเข้าอบรม ศึกษาดู งานนอกสถานที่ ให้มีความรู้ ความสามารถก่อน ปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะงานการเงินลูกเสือ และ ประชุมร่วมกันจัดทำแผนพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน (แผนระยะยาว 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี) ให้ ชัดเจน แล้วปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนด รวมทั้งจัดทำเอกสาร หลักฐานงานการเงินลูกเสือ ตาม ระเบียบคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน จัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศึกษานิเทศก์ ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด) ออกกำกับติดตาม และนิเทศ การปฏิบัติงานของคณะครู และบุคลากรที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน อย่าง ต่อเนื่อง เมื่อพบข้อผิดพลาด หรือบกพร่องในการ ปฏิบัติงานซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่กำหนด ผู้นิเทศต้องแนะนำทันที

3.2 ด้านงานวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอน ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ควรมีการจัดทำ แผนพัฒนางานวิชาการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดให้มีการวิเคราะห์ สภาพโรงเรียนทางด้านจัดการเรียนการสอนที่ เป็นอยู่จริงเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย และกำหนดแนวทาง วิธีการจัดทำเอกสาร คู่มือ และปฏิทินการดำเนินงาน

กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงาน กิจกรรมลูกเสือให้ชัดเจน แล้วแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือในโรงเรียน รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และเพียงพอ กับการดำเนินงาน จัดให้มีการนิเทศภายใน อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการรายงานกิจกรรม ลูกเสือเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้ จากการวิเคราะห์และแปลผลไปใช้ในการตัดสินใจ วางแผน พัฒนางาน โครงการ กิจกรรมการเรียน การสอนลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ตาม ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ อย่างต่อเนื่อง เมื่อ พิจารณาแนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ทั้งด้านงานธุรการและงานวิชาการ มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งควร นำมาอภิปราย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและ ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

สภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสนธิชัย ผ่องฤกษ์ (2546) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้ 1) ด้านงานธุรการ สภาพการ

บริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร และครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน สถานศึกษา บางส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ และมี ดำเนินการตามพระราชบัญญัติลูกเสือแห่งชาติ มี กำหนดแนวทางและวิธีการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ จัดทำเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา ลูกเสือตามบทบาทหน้าที่ ที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ นำนโยบาย งานด้านการเงินลูกเสือไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน มีการ วิเคราะห์ และแปลความหมายของข้อมูลจากการเก็บ รวบรวมโดยภาพรวมของโรงเรียน และเขียนรายงาน ตรวจสอบ/ประเมินผล นำเสนอข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสนธิชัย ผ่องฤกษ์ (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงาน ลูกเสือในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด เพชรบุรี พบว่า มีการจัดตั้งกลุ่มกองลูกเสือในโรงเรียน แต่งตั้งผู้กำกับลูกเสือให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ของสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (สล 2.) มีการมอบหมายหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือให้ เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือ ปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงาน คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สภาพการ บริหารงานลูกเสือด้านการจัดงบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านงานวิชาการ สภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน สถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน สถานศึกษาคิดว่ากิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดอยู่นั้น ถูกต้องตามหลักสูตรลูกเสือแล้ว จึงจัดทำแผนการสอน ลูกเสือเป็นส่วนน้อย ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียน การสอนลูกเสือเป็นไปตามนโยบาย มีการจัดทำปฏิทิน

การปฏิบัติงานการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ตามแผนงานโครงการสอดคล้องกับนโยบายที่กำหนด การวัดผลประเมินผล การนิเทศภายใน การอบรม และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ได้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระบบง่ายต่อการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูด ก่อแก้ว (2546) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้บังคับบัญชามีการจัดกิจกรรมเหมาะสมเพราะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโรงเรียนในการจัดกิจกรรมค่ายพักแรม มีการปรับปรุงการใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม และต่อเนือง เศรษฐพงษ์ แก้วพิลา (2547) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ในที่นี้กิจกรรมลูกเสือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนักเรียน ซึ่งพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับในด้านนโยบาย หลักสูตร การวัดประเมินผล การรายงานประจำปี มีความถูกต้องชัดเจน และเป็นปัจจุบัน มีการบริหารงานเป็นระบบมีประสิทธิภาพ

ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

- 1) ด้านงานธุรการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาโรจน์ จันทร์แจ่ม (2547) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ในเขตการศึกษา 9 ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ และการเงินลูกเสือ ตามข้อบังคับ

คณะลูกเสือแห่งชาติ พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการกำหนดแนวทาง วิธีการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือที่ชัดเจน ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และไม่สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา และการดำเนินงานการเงินลูกเสือ ให้เป็นไปตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ขาดการนิเทศที่เป็นระบบ และต่อเนืองผู้บริหาร และครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจในงานลูกเสืออย่าง ไม่มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่มีการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายหาแนวทางแก้ปัญหา พัฒนาระบบงานลูกเสือในโรงเรียนร่วมกัน พร้อมทั้งไม่มีสนับสนุนการดำเนินงานลูกเสืออย่างจริงจัง ขาดการนิเทศติดตามงานอย่างต่อเนื่อง

- 2) ด้านงานวิชาการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาที่เกิดขึ้นใหญ่ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา ไม่เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ ครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา ขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ตรงแนวทางหลักสูตรที่กำหนดไว้ ขาดการรายงานกิจกรรมลูกเสืออย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุน และเล็งเห็นความสำคัญของกิจการลูกเสือในโรงเรียน มอบหมายให้ครูผู้สอนลูกเสือในโรงเรียนศึกษาดูงานนอกสถานที่ อำนวยความสะดวกด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานลูกเสือ รวมทั้งการรายงานกิจกรรมลูกเสือควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจวางแผน

ปรับปรุง และแก้ไขงาน โครงการ กิจกรรมให้มี ประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพรินทร์ สกุลโพธิ์ (2546) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหาร กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ขาดความชัดเจนเรื่องแผนผังโครงสร้างการจัดกิจกรรม ลูกเสือ แผนกำกับติดตาม การรายงานผลการ ปฏิบัติงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและการจัดทำเป็น รูปเล่ม

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารงาน ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญได้ เสนอแนวทางพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่น ใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้ 1) ด้านงานธุรการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนควรมีการกำหนดแนวทาง และวิธีการการ จัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือโดยศึกษาเอกสาร ตาม ระเบียบคณะลูกเสือแห่งชาติร่วมกัน ผู้บริหารควร ส่งเสริมให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนเข้าอบรม ศึกษาดูงานนอก สถานที่มีมีความรู้ ความสามารถก่อนปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะงานการเงินลูกเสือ และควรประชุมร่วมกัน จัดทำแผนพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน (แผนระยะยาว 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี) ให้ชัดเจนแล้วปฏิบัติ ตามแผนงานโครงการที่กำหนด รวมทั้งจัดทำเอกสาร หลักฐานงานการเงินลูกเสือ ตามระเบียบคณะลูกเสือ แห่งชาติ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน จัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศึกษานิเทศก์ ผู้ตรวจการลูกเสือ จังหวัด) ออกกำกับติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงาน

ของคณะครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบ ข้อผิดพลาด หรือบกพร่องในการปฏิบัติงานซึ่งไม่เป็นไป ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ผู้นิเทศต้อง แนะนำทันที ควรนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการ ปรับปรุงแก้ไข การวางแผนงาน การปฏิบัติงานการ จัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ และ งานการเงินลูกเสือ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตย์ อยู่ครอบ (2545) ได้ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์ มาตรฐานของกองลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงาน กองลูกเสือ ไว้ว่าควรพัฒนาผู้บังคับบัญชาในเรื่อง ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการขอแต่งตั้งกลุ่มหรือกอง ลูกเสือ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ออกกำกับติดตาม และ นิเทศอย่างต่อเนื่อง โดยผู้นิเทศควรเป็นผู้ชำนาญและมี ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือผ่านการฝึกอบรม วิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้ขั้นสูง เพื่อเป็นการช่วย แก้ไขข้อบกพร่อง และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการ บริหารงานของกองลูกเสือให้ลุล่วงไปด้วยดี 2) ด้าน งานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนควรมีการจัดทำ แผนพัฒนางานวิชาการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดให้มีการวิเคราะห์ สภาพโรงเรียนทางด้านการจัดการเรียนการสอนที่ เป็นอยู่จริงเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย และกำหนดแนวทาง วิธีการจัดทำเอกสาร คู่มือ และปฏิทินการดำเนินงาน กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงาน กิจกรรมลูกเสือให้ชัดเจน แล้วแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมการเรียนการสอน

ลูกเสือในโรงเรียน รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และเพียงพอ กับการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการรายงานกิจกรรมลูกเสือเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และแปลผลไปใช้ในการตัดสินใจ วางแผน พัฒนางาน โครงการ กิจกรรม การเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกานต์ เพิ่มอิม (2547) ได้ศึกษาการบริหารคุณภาพงานลูกเสือของโรงเรียน มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อให้บรรลุแนวทางการพัฒนาลูกเสือ 8 ประการของคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารงานลูกเสือทุกระดับ ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมกิจการลูกเสือ รวมทั้งมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ควรจัดสรรงบประมาณและสื่ออุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมลูกเสืออย่างเพียงพอ มีการประสานงานกับองค์กรภายนอก เพื่อขอรับการสนับสนุนกิจการลูกเสือในโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสืออย่างจริงจัง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาระบบการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 ด้านงานธุรการ ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ควรมีการกำหนดแนวทาง และวิธีการการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือโดยศึกษาเอกสาร ตามระเบียบคณะลูกเสือแห่งชาติ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนเข้าอบรม ศึกษางานนอกสถานที่ ให้มีความรู้ ความสามารถก่อนปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะงานการเงินลูกเสือ และประชุมร่วมกันจัดทำแผนพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน (แผนระยะยาว 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี) ให้ชัดเจน แล้วปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนด รวมทั้งจัดทำเอกสาร หลักฐานงานการเงินลูกเสือ ตามระเบียบคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน จัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศึกษานิเทศก์ ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด) ออกกำกับติดตาม และนิเทศการปฏิบัติงานของคณะครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง เมื่อพบข้อผิดพลาด หรือบกพร่องในการปฏิบัติงานซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ผู้นิเทศต้องแนะนำทันที

3.2 ด้านงานวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ควรมีการจัดทำแผนพัฒนางานวิชาการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดให้มีการวิเคราะห์สภาพโรงเรียนทางด้านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นอยู่จริงเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย และกำหนดแนวทางวิธีการจัดทำเอกสาร คู่มือ และปฏิทินการดำเนินงาน

กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงาน
กิจกรรมลูกเสือให้ชัดเจน แล้วแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ
ปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมการเรียนการสอน
ลูกเสือในโรงเรียน รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรและสิ่ง
อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และ
เพียงพอ กับการดำเนินงาน จัดให้มีการนิเทศภายใน
อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการรายงานกิจกรรม
ลูกเสือเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้
จากการวิเคราะห์และแปลผลไปใช้ในการตัดสินใจ
วางแผน พัฒนางาน โครงการ กิจกรรมการเรียนการ
สอนลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ตาม
ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ อย่างต่อเนื่อง เมื่อ
พิจารณาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานลูกเสือสามัญ
รุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร
เขต 2 ทั้งด้านงานธุรการและงานวิชาการ มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน
สถานศึกษา ด้านงานธุรการ ผู้บริหารและครูผู้สอน
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ควรมีการกำหนด
แนวทาง และวิธีการการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือโดย
ศึกษาเอกสาร ตามระเบียบคณะลูกเสือแห่งชาติ
ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
งานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนเข้าอบรม ศึกษาดู
งานนอกสถานที่ ให้มีความรู้ ความสามารถก่อน
ปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะงานการเงินลูกเสือ และ
ประชุมร่วมกันจัดทำแผนพัฒนางานลูกเสือในโรงเรียน
(แผนระยะยาว 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี) ให้
ชัดเจน แล้วปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนด
รวมทั้งจัดทำเอกสาร หลักฐานงานการเงินลูกเสือ ตาม

ระเบียบคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ถูกต้องสมบูรณ์ และ
เป็นปัจจุบัน จัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ศึกษานิเทศก์
ผู้ตรวจการลูกเสือจังหวัด) ออกกำกับติดตาม และนิเทศ
การปฏิบัติงานของคณะครู และบุคลากรที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน อย่าง
ต่อเนื่อง เมื่อพบข้อผิดพลาด หรือบกพร่องในการ
ปฏิบัติงานซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
ที่กำหนด ผู้นิเทศต้องแนะนำทันที

1.2 การบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน
สถานศึกษา ด้านงานวิชาการ ผู้บริหารและครูผู้สอน
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ควรมีการจัดทำ
แผนพัฒนางานวิชาการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ใน
โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
ลูกเสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดให้มีการวิเคราะห์
สภาพโรงเรียนทางด้านจัดการเรียนการสอนที่
เป็นอยู่จริงเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย และกำหนดแนวทาง
วิธีการจัดทำเอกสาร คู่มือ และปฏิทินการดำเนินงาน
กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ และการรายงาน
กิจกรรมลูกเสือให้ชัดเจน แล้วแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ
ปฏิบัติงานตามโครงการ กิจกรรมการเรียนการสอน
ลูกเสือในโรงเรียน รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรและสิ่ง
อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และ
เพียงพอ กับการดำเนินงาน จัดให้มีการนิเทศภายใน
อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง มีการรายงานกิจกรรม
ลูกเสือเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องทราบ พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้
จากการวิเคราะห์และแปลผลไปใช้ในการตัดสินใจ
วางแผน พัฒนางาน โครงการ กิจกรรมการเรียนการ
สอนลูกเสือ และการรายงานกิจกรรมลูกเสือ ตาม
ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริม
และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานลูกเสือ

สามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารงานแบบวงจร PDCA ของ Shewhart และ Deming ขององค์กรอื่นในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

เขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2, สำนักงาน.

(2551). รายงานสรุปผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนรอบ 2 ของสถานศึกษาในสังกัด จาก ส.ม.ศ.. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2.

จุด ก่อแก้ว. (2546). สภาพการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ณัฐกานต์ เพิ่มอิม. (2547). การบริหารคุณภาพงานลูกเสือของโรงเรียนมูลนิธิแห่งคริสตจักรในประเทศไทย เพื่อบรรลุแนวทางการพัฒนาลูกเสือ 8 ประการ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ.

(2551). พระราชบัญญัติลูกเสือพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). นโยบายและการวางแผนและหลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

ไพรินทร์ สกุลโพน. (2546). การบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏอุดรธานี.

มานิตย์ อยู่ครอบ. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานของกองลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.

เศรษฐพงษ์ แก้วพิลา. (2547). สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สนธิชัย ผ่องฤกษ์. (2546). สภาพและปัญหาการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สาโรจน์ จันทร์แจ่ม. (2547). สภาพและปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ในเขตการศึกษา 9 จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.